

Eind januari verplaatste idverde NL vier grote platanen van hun plek voor het Hilton hotel naar hun nieuwe locatie bij het Hofplein.

Hofplein in Rotterdam ondergaat metamorfose

Van grijze rotonde naar groen stadsplein

Momenteel zijn idverde NL en BAM Infra Nederland druk bezig met de transformatie van het Hofplein in Rotterdam. De ooit versteende rotonde waar auto's vrij spel hadden, verandert langzaam in een klimaatadaptief pocketpark, waar groen de boventoon voert. Bestaande bomen worden zo veel mogelijk verplant en nieuwe bomen hebben al een grote omvang. „We zijn blij dat de gemeente Rotterdam vergroening heel serieus neemt.”

TEKST **Cornéline Lanooy** FOTO'S **idverde NL**

'Grote bomen van vijftig tot honderd jaar oud vindt de gemeente Rotterdam belangrijk'

De vergroening van het Hofplein in Rotterdam past in de plannen van de gemeente om verschillende plekken in het stadshart te 'ontstenen' en verkeersluw te maken. „Zo is er op de Coolsingel al meer ruimte gemaakt voor groen en voetgangers en nu is het Hofplein aan de beurt. De stad heeft te kampen met hittestress en slechte luchtkwaliteit. Minder verkeer en meer groen moeten dit tegen gaan”, vertelt Henk van der Linden, projectleider bij BAM Infra Nederland. Samen met Christian Jongenotter, die als senior projectleider bij idverde NL verantwoordelijk is voor al het groen op het plein, spreek ik hem in Rotterdam over het herinrichtingsproject.

Binnen dit grote project is een goede samenwerking tussen alle deelnemende bedrijven erg belangrijk, vervolgt Van der Linden. „Naast onze inbreng en die van idverde NL is bijvoorbeeld de RET een grote speler, met name de tramdivisie. Er rijden nu veel trams over het Hofplein en ook straks in het nieuwe groene park blijven ze hier doorheen rijden. Ook tijdens de werkzaamheden blijven de trams rijden – behalve tijdens het verplanten van de platanen in de nacht en tijdens werkzaamheden aan het spoor – en dat moet allemaal goed afgestemd worden. Dat gaat niet altijd makkelijk, maar het komt wel altijd goed. En ook de nieuwe beplanting is afgestemd op de wensen van de trambestuurders, die te allen tijde vrij zicht willen hebben op het spoor. Alle voorbereidingen voor zo'n immens project zijn al lang voor de eerste spade de grond ingaat, in gang gezet. Het is een enorme puzzel in een druk gebied.”

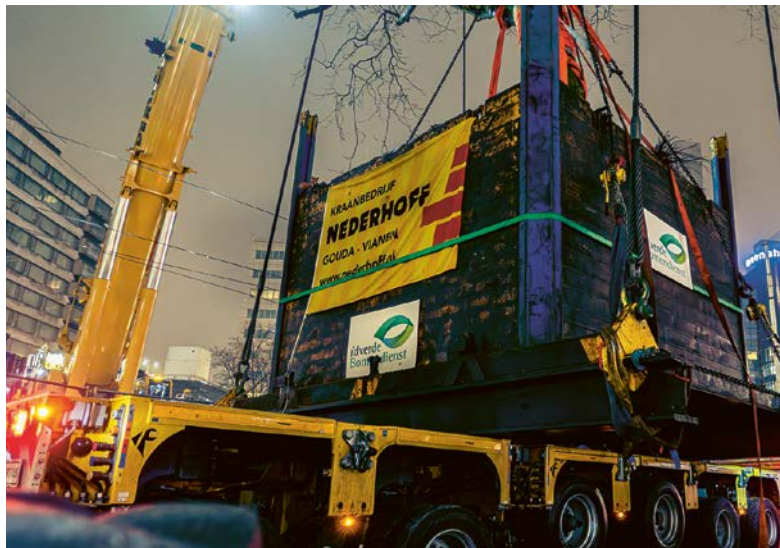
Communicatie naar omwonenden

De omvorming van het versteende plein tot een groene oase gebeurt in fasen. In elke fase wordt een deel van het Hofplein afgesloten en zo schuiven de werkzaamheden steeds een stukje op. Eind 2027 moet het hele project klaar zijn en heeft de stad 'zijn' Hofplein terug, inclusief beroemde fontein. In de nieuwe situatie bestaat het plein uit een groen hart met daaromheen één of twee rijstroken.

Ook de communicatie over alle werkzaamheden naar bedrijven en bewoners

De gemeente Rotterdam heeft ervoor gekozen om vier van de vijf platanen te verplanten, omdat ze van grote waarde zijn voor de stad. De 20 m hoge bomen horen al sinds de jaren zestig bij het Hilton en zijn voor veel Rotterdammers een herkenbaar onderdeel van het plein. De vijfde plataan kan op zijn plek blijven staan.

Met een enorme telescopkraan werden de bomen eind januari verplaatst. Van 01.00 tot 05.00 uur rijden er geen trams in de stad en kon de stroom van de bovenleiding worden gehaald. De bomen werden over de bovenleiding heen getild.

Christian Jongenotter (links) van idverde NL en Henk van der Linden van BAM Infra Nederland bij de tekeningen van het nieuwe Hofplein. Beiden zijn trots op de goede samenwerking tussen de twee bedrijven en dat zij op deze manier een bijdrage kunnen leveren aan maatschappelijke thema's als klimaatadaptatie en biodiversiteit.

Foto Cornélie Lanooij

'We communiceren continu over hoe het plein eruit komt te zien: een groen plein voor alle Rotterdammers'

In totaal worden er zo'n tweehonderd nieuwe bomen geplant. De gemeente heeft bewust gekozen voor bomen in grote maten, zodat ze geplant al een volwassen beeld geven. „Zo krijgt het park al een groene uitstraling als de werkzaamheden klaar zijn en zorgen de bomen snel voor schaduw en verkoeling in de stad”, legt Jongenotter uit.

Alle bomen worden in speciaal samengesteld substraat geplant. Het krattensysteem wordt in een klein gedeelte toegepast onder het fietspad om voldoende doorwortelbare ruimte te creëren. Na het planten worden mycorrhiza's aan de grond toegevoegd om het bodemleven zo nodig te herstellen en te verbeteren.

In december 2025 waren de meeste bomen die in het park op en rond de rotonde komen, geplant. Het sortiment is divers: van een-tot meerstammig en van bladverliezende tot groenblijvende bomen. „Het idee is dat je in een bos waant, terwijl je in de stad bent.”

Foto Cornélie Lamoy

noemt Van der Linden 'heel belangrijk'. „Er zijn duizenden brieven gestuurd naar omwonenden en er is een speciale website opgetuigd met up-to-date informatie. We hadden bij de start veel verkeershinder verwacht, maar die is gelukkig uitgebleven. Tot nu toe hebben we weinig klachten binnengekregen en we denken dat dit ook komt omdat we continu communiceren over wat we gaan doen en hoe het plein er uiteindelijk komt uit te zien: een groen plein voor alle Rotterdammers.”

Groen belangrijk

In het project zijn BAM en idverde NL goede partners van elkaar. In de aanbestedingsfase is er al intensief contact geweest, vertelt Jongenotter. „Infra en groen versterken elkaar en wij vinden het mooi dat ook de gemeente Rotterdam in dit project het groen belangrijk vindt. We zijn enorm trots op deze samenwerking om een bijdrage te leveren aan maatschappelijke thema's als klimaatadaptatie en biodiversiteitsherstel.”

Waar voorheen grote bomen voor een verplanting eerst naar een depot gingen en later werden terug geplant, is dit bij het Hofplein anders. „We halen de bomen met een grote kluit uit de grond, waarna ze direct weer op hun nieuwe plek worden geplant. Daardoor hoeven ze niet op een depot verzorgd te worden”, vertelt Jongenotter. „Ook snoeien we de bomen niet voordat we ze verplaatsen. Ze worden in volle wasdom terug geplant. Hier gebeurt alles in het belang van de bomen en de gemeente stimuleert dat ook. Grote bomen van vijftig tot honderd jaar oud vindt Rotterdam belangrijk.”

Voor al in de eerste fase van het project zijn er veel nieuwe bomen aangeplant. „En daar zitten joekels bij”, vertelt Jongenotter. „De grootste zijn tussen de 12 en 14 m hoog, waaronder meerstammige soorten. We hebben voor deze soorten gekozen omdat je zo direct een 'aangekleed' beeld krijgt, en ze zijn gewoon mooi! Overigens planten we ook grote bomen terug, die eerder wel in het depot stonden. Ook daarvan pakken we exemplaren die al zeker vijftien jaar oud zijn.” De ingekochte bomen, waaronder Pinus, Sorbus en Carpinus, komen van Boomkwekerij Ebben.

Foto Gemeente Rotterdam

Beeld van hoe het Hofplein er in de toekomst uit komt te zien. Het ontwerp is van landschapsarchitectenbureau Juurlink + Geluk.

In totaal komen er zo'n tweehonderd nieuwe bomen op het plein te staan, die vol in blad 's zomers voor wel 7 graden verkoeling kunnen zorgen.

Krattensysteem en substraat

Alle bomen worden in speciaal samengesteld substraat geplant. Langs het fietspad komen enkele exemplaren in een krattensysteem te staan om voldoende doorwortelbare ruimte te creëren. „Na het planten worden mycorrhiza's aan de grond toegevoegd om het bodemleven zo nodig te herstellen en te verbeteren. Voorafgaand aan het planten hebben we een grondig bodemonderzoek gedaan om het vocht- en zuurstofpercentage te meten. In het voorjaar zaaien we een groenbester, die we in het najaar frezen om daarna de vaste planten te kunnen planten.” Idverde NL is na de oplevering drie jaar verantwoordelijk voor het onderhoud van al het groen.

Eind januari zijn vier grote platanen verplaatst, die vanwege de herinrichting een nieuwe plek rondom het plein krijgen. Een uiterst secure klus voor betrokkenen, omdat het in de nacht moest

gebeuren. „Omdat er 's nachts van 1.00 tot 5.00 uur geen trams rijden, was het mogelijk om de spanning van de bovenleiding te halen. Met een hijskraan zijn de bomen over de bovenleiding getild”, aldus Van der Linden.

Waterbuffer

Een ander groot klimaatadaptief deelproject is de aanleg van een urban water buffer (uwv) van 1.200 kuub in steenwolvelden om regenwater op te vangen, te zuiveren, te bewaren en opnieuw te gebruiken – een samenwerking tussen BAM, Xylem en Moss.

Buiten deze waterbuffer van steenwolvelden wordt er ook gebruikgemaakt van een zogenoemde zoetwaterbel. Met dit systeem stroomt het water via de steenwolvelden door een filter om het te reinigen van vuil, om daarna in een diepe zandlaag te worden gepompt. Bij hevige droogte kan dit water worden opgepompt voor het beregenen van het park. „Daarnaast worden diverse kabels en leidingen onder en bij het plein vervangen en wordt het tramspoor vernieuwd”, besluit Van der Linden. <

Groene loper

In april 2025 zijn de werkzaamheden voor het nieuwe groene Hofplein gestart. Behalve van de marathon is de rotonde ook bekend van de fontein uit 1955 in het midden naar ontwerp van de wederopbouwarchitect J.R.A. Koops, met acht iconische beeldhouwwerken van Cor van Kralingen. In en rond de fontein komen vaak feestvierende voetbalsupporters bij elkaar.

Vóór de metamorfose was het plein een grijze, versteende rotonde waar auto's de boventoon voerden. Eind 2027 moet het een plek zijn waar Rotterdammers kunnen flaneren, relaxen en verkoeling zoeken op hete dagen, en een groene loper voor bewoners en bezoekers die gaan winkelen in de binnenstad. Het autoverkeer wordt naar de randen van het plein verschoven, waarbij van de voorheen vijf rijbanen er nog één of twee overblijven. De fietspaden worden verbreed en voetgangers lopen straks op paden van halfverharding.

De drie bronzen beelden van Willem de Kooning zijn tijdelijk verwijderd voor de herinrichting en worden teruggeplaatst wanneer de werkzaamheden klaar zijn. Het ontwerp is van landschapsarchitectenbureau Juurlink + Geluk.